

Ca bun patriot, dinsul vedea pericolul amenințării națiunii române prin cotropi-comerțului și a industriei noastre de către străini; de aceea și îndemna pe toti să îndrepte privirile și spre aceste ramuri avutie națională. El însuși într-o vreme apucase de negoț.

O muncă excesivă, însă, i-a aduncat sănătatea. Lectorul harnic și constintă, munca sa nu cunoștea obosale, ceea ce și contribuit la scurtarea vieții lui, când dinsul era astăzi de folositor nevoie. Să nu uităm, însă, nici odată pe autorul Ion Creangă!

(„Rom. Jună.”)

CALINDARUL NOSTRU PE ANUL VISECT 1900 SE AFLĂ DE VÎNZARE LA

ADMINISTRAȚIA RIBUNEI POPORULUI”.

PRETUL 25 cr.—50 FILERI.

VZETORILOR SE DĂ UN RABAT DE 20%

Acest calendar, bun și ieftin, cuinde pe lângă partea calendaristică și icoice dela literări distinși I. Slănic, G. Coșbuc, Vasile Goldiș, Enea Odos, Uncheașul etc.

Fiecare Român să grăbească așteptării acest calendar facut anume întrucă să găsească în el lucruri plăcute și cărurarii.

NOUTAȚI

Arad, 23 Ianuarie 1900.

Sfântul Scaun din Roma a dat sfînt de cauza și satisfacție dlui Dr. Lucaci, care terminând bine afara sa, după cum ne scrie, peste treve zile va sosi în patrie. Îl aşteptam cu frânească dragoste și l felicitam pentru că a reușit și de astăzi a răpune pe vrăjmașii sei.

O vizită a studentilor germani. În end va sosi în București o mare delegație a studentimel universitare din Germania. E vorba, precum scrie „Bukarester Zeitung”, că vor veni 1000—1500 de studenți germani, spre a face o vizită studenților români universitare. Dl prof. univer-

G. Tocilescu și dl M. W. Schröff, pu-

rivea cu ochi strălucitori. Amândoi aveau

îmăni în inimă, și totuși erau fericiti.

In fie Otto se plecă spre cea îngechiată.

Veronica! șopti el.

Ea nu se mișcă — numai un tremur în trecu prin corp.

„Veronica”, repeta el cu foc. „Vrei tu, ce obiect sublim mi-am turnat eu

Intr-aceea scoase o mică cutioară din mar și îl prinse mâna dreaptă — mai întâi ca ea să fi băgat de seamă, un inel le aur, scăpăpe pe degetul ei.

Atunci se ridică repede și voi și în odaia vecină — dar până a nu ajunge să ușe, el o și cuprinse în brațe — și a văzut că un asemenea inel scăpă și egătul lui.

O privi adânc în ochi ca două steluțe, străta de repetite ori.

„Numai moartea ne va despărți,” șopti o strinse cu patină la pept.

Prin ușă între-deschisă, apăru capuțel.

Si mica gireată strigă de-odată, așa ar fi sculă din somn pe d-na: „Prosit anul nou!!

Traducere de: Eugenia Pinciu.

blicist în București, se ocupă de aceasta. În orice casă, ar fi o mare onoare pentru tinerimea și capitala noastră, zice „Rom. Jună”, ca un număr atât de însemnat al tinerimel universitară germane să ne visitez.

Complicii lui Luccheni. Esă la iaveala tot mai multe semne, că ucigașul Imperătoresc-Regină Elisabeta, anarchistul *Luccheni*, în fapta sa criminală a avut mai mulți tovarăși. Ziarul „Secolo” din Genua îse raportează din Buenos-Ayres următoarele: Un negustor anume *Bloise* din Buenos-Ayres a defraudat dela companiul său *Riccardi* întreagă avere și a fugit în lume. În desăvășirea sa *Riccardi* să a sinucis, și săcădu-se cercetare în cauza, poliția a găsit între scrisorile acestor doi negustori compașii date, din care se constată, că amândoi au fost complici și au avut parte în asasinatul săvîrșit de *Luccheni* asupra Imperătoresc regine și că după comiterea crimei amândoi fugiseră în America. Casul descoperit a produs mare sensație și în Buenos-Ayres și poliția de acolo urmează cercetarea mai departe.

Doliu la curtea regală engleză. O deșeș din Londra ștește, că zilele acestea a reposat acolo printul *Teck*, o rudenie de aproape a curții regale engleze, la vîrstă de 63 ani.

Doliu mare. Dl Paul Fășie, judecătorul Tribunului din Oradea, a fost crud lovit de soarte: mai zilele trecute a înmormântat un fiu, *Paul*, elev în gimnaziu, și alătării i-a murit un al doilea fiu, *Julius* în etate de 10 ani.

Trimitem înrăstății familiilor expresiunea celor mai sincere condoleante.

Albumul uniformelor armatei române. Să luat inițiativa pentru formarea unui album al uniformelor armatei române. Comitetul e compus din dl general Bengescu, președinte, dl medic de corp de armată Dr. Demostene, dl colonel Culcer, dl intendant Ciuflea și domnul colonel Vasile Năsturel, Pontbriant, Hărjeu Boerescu, Cica și Iannescu. Proiectul prevede a se da aproape 50 de tablouri representând pe M. S. R. Carol, pe Prințul Ferdinand, oficerii generali, superiori și uniformele de trupă. Tablourile vor fi în colori. Mai prevede deosebit mai multe tablouri în colori, unde se schițează diferitele faze prin care au trecut uniformele armatei române din timpurile cele mai vechi și până astăzi. Albumul va fi mai ilustrat cu scene din răboiul independent și din istoria răboaielor armatei române. Acest album important își lucrează în vedere expoziției din Paris.

Ziar german în București. Dela anul nou apare în București un nou ziar german, „Bukarester Zeitung”, în editura F. Göbl Fiit. Ziarul se prezintă și din punct de vedere tehnic foarte bine. Nota lui națională românească, zice „Rom. Jună”, îl face simpatic României.

NICOLAȘ STEFĂU

Un învățător pensionat și bine calificat care a înființat cor în 9 comune și conduce cu măestrie și acum un cor bun, se recomandă pentru ori ce lucru de cancelarie, școlar ori bisec sc. Adresa la administrația ziarului nostru.

Rusia în veacul XIX. Eată un mic resumat al evenimentelor de mai mare rănume istorică în Rusia în veacul al XIX-lea: La 19 Februarie 1861 Rusia își eliberează iobagimea prin o patentă împărească; cu toate asta însă deplină egală îndreptățire între cercurile nobilimel și ale iobagimel nici astăzi nu există în Rusia. Pe la începutul veacului, de la 1755 încoace, universitatea din Moscova sta singură în Rusia; azi însă numărul universităților ei se urcă la 9. Gimnasiul pentru femei Rusia are numai de la 1870 încoace. Cei mai célébri compozitori rusești în veacul XIX sunt: Robinstein, Ceaikovskii, Glinka, Borodin, și cel mai bun pictor: Verescaigin. În literatură mai vestiți: Pușkin, Lermontov, Gogol, Dostoievski, Tolstoi și Torgeneiev. Cifra populației în 1796 era de 38 milioane; iar

în anul 1897 numărul acesteia în întregul imperiu se urcă la 126,683,812. Din acești lucuitori pentru Rusia europeană se veniau: 94,215,415, iar pentru Caucaz 9 milioane, pentru Siberia 5 milioane, ceilalți se găsesc în Asia-centrală, în Finnlanda, Bocca și Chivara. Din populație 100 bărbați se vin pentru 100 femei, și la o veră patrată se vin 0,68 suflete. — În acest veac Rusia să mărit cu provinciile: Gruzia, Mingrelia, Finnlanda, Basarabia, Erivan, Caucasul știstic și vestic, Chiva, Bocca, cu teritoriile Turkestan, Batum, Karsk, cu teritoriul litoralului Amur și cu Saghalin. Mai mari răboiile în veacul XIX a avut: în anii 1805—1812 cu Franța; în 1806, 1828, 1853, 1877—78 cu Turcia; în 1826 cu Persia; în 1849 a ajutat armatei austriace împotriva revoluționarilor unguri; 1854—55 răboiul în Crimeea. Cea dințăi cale ferată rusească să a facut în 1838; în 1861 avea o rețea de căi ferate în număr de 1,395 verste, care să a sporit în 1878 la 13 mil., 1891 la 28 de mil., în 1898 la 40,000 de verste. Cea mai lungă căie ferată o are în Siberia, care după ce va fi îsprăvita întreagă, va avea o lungime de 7,083 verste. Navigația Rusiei asemenea să a dezvoltat mai ales în a doua jumătate a secolului XIX. În 1868 flota elice de comerț era abia de 51 corăbi, iar astăzi aceasta se compune din 522 vapoare numai pentru comerț. Pe la începutul veacului Rusia a produs metale (în 1806) în preț de 12 milioane, iar azi de 114 milioane. Tot atunci veniturile statului erau de 100 milioane în hărță de valoare și pe lângă asta în circulație a avut bani de hărție în sumă de 260 milioane. Budgetul imperiului în 1899 era de 1,571,732,644 ruble. Aur, argint și bancnote a avut, pe la finele anului 1898, în circulație în preț 1,270 milioane de ruble, iar datoria imperiului facea 6,735 milioane de ruble.

Crimă oribilă. În comuna Pásztó să a petrecut zilele trecute o crimă înorâtă. Un tăran cu bună stare materială de acolo, nume *Pápes János*, după ce a transcris avere pe un anume *Kollmann* cu condiția, că acesta să-l întrețină până la moarte, a fost ucis de *Kollmann* și de familia acestuia în chipul cel mai bestial. Immediat după asta prin acte false au șters din carteaua fundării legăturăa făcută cu bătrânu ucis și au rămas stăpân singur pe avere. Pornindu-se cercetarea, soția lui *Kollmann* a mărturisit crima astfel: El au îngelat pe *Pápes* până la groapa de vâpsele (căci *Kollmann* este vâpsitor) și la poruncă fata lor l-a impins în gropă, iar logodnicul acestuia a închis ușa asupra nenorocitului, care în chinuri cumplite să înecat în fluidul otrăvitor. După patru zile au scos cadavrul și, ca să scape de bănuială, carnea au făcut-o în căldare și oaslele le-au măcinat. — Toți membrii familiei ucigașe sunt arestați.

„Foaia Pedagogică” — excelenta revistă școlară ce apare în Sibiu sub redacția dlor: Dr. D. P. Barcianu, D. Comșa și Dr. I. Stoia, cu 1 Ianuarie 1900, a tutrat în anul al IV-lea al existenței sale. Nrul 1 are următorul cuprins: „Reforma în învățământul din istoria naturală în școală poporale”, de Dr. D. P. Barcianu. — Modele de lectiuni: „Avram și Lot” (lectie din Istoria biblică pantru curs II), de învățătorul Pavel. — „Din literatura școlară”. — Răspuns la recensiunea dlui Dr. P. Span asupra broșurii: „Religiunea în școală vechie și în școală nouă”, de Dr. Petru Barbu. — Informații. — Felurimi. — Invitată la abonament (6 coroane pe an, 3 c. pe 1/2 an) corespondență.

Alegătorii comitatului Arad.

In cercurile electorale ale comitatului Arad cu 2768 alegători sunt mai mulți anul acesta decât în anul trecut. Conspectul privitor la această sporire este următorul:

Cercul elect. 1899: 1900: Diferența:	
Iosășel	2861; 4620; mai mult 1759
Chișineu	2855; 2491; 131
Feeleci	2214; 2302; 38
Radna	1751; 2166; 415
Siria	2115; 2589; 474
Boroș-Îneu	2097; 2000; mai puțin 97
Santana	3071; 3044; 27
	16,464; 19,281; mai mult 2768.

Feluri mă.

Turnul Eiffel întrebat. — Faimosul turn de 300 metri va avea înălțimea și figureaza la expoziția din 1900; totuși gloria sa se va micșora în fața situației cu o înălțime de 500 metri (o coloană metalică fixată în pământ), care se va înălța pe colina Montmartre.

Față de celelalte turnuri, acesta va prezenta o curiositate, pe care căi mai întâi încercă inginerii au esită să o pună în practică, și care va consta într-un colosal far pus în vîrful turnului. Acel far va fi alimentat cu acetilenă și va avea o putere luminoză de 200 mil luminări. Așezat la față va putea lumina un spațiu cu un diametru de 1800 metri sau o suprafață de 2,500.000 metri pătrați.

Acest turn nu va costa mai puțin de 3 milioane lei.

Istoria carnevalului. Patria carnevalului este Italia. Iată are originea în vechile sărbători române Saturnalia, pe care biserică creștină nă a fost în stare să le înălțească din constituția poporului, și astfel Saturnaliile li-să a dat colorit creștin. Chiar și azi, ultima săptămână a carnevalului italian, mai ales cel din Venetia, este una din cele mai renumite sărbători populare. În Paris și Madrid încă să obișnuiește să aranjea mari sărbători de carneval. Nicăi în Germania publicul nu e străin de excentricitățile de carneval, deși reformatorii au fost odinioară mari contrari ai acestui fel de petreceri. Într-un timp incetase chiar în Germania domnia carnevalului; la începutul veacului al XIX-lea însă să a introdus earăși, ba prin orașele germane s'au înființat chiar societăți de carneval. Carneavalul de obicei se începe deodată cu Boboteaza, așa cum este din 6 Ianuarie, și durează până la lăsatul de carne.

In Venetia se începe deja în 26 Decembrie.

Un șal foarte prețios. — Tarina a primit acum de curând un vestiment de o valoare artistică. Este un șal de mătase extra-ordinară și de o finetă neîntrecută, a cărui lucrare foarte îngrijită a durat nu mai puțin de două ani.

Pentru că să și facă cineva idee de finetă lui vom spune că el are o suprafață aproape de 10 metri pătrați și nu are o greutate mai mare de 25 de grame, greutatea unei piese de 5 lei în argint. Bine lucrat, el poate să fie trecut printre un inel de diamant.

Afără de calitatea mătăsei, se remarcă desenările foarte atrăgătoare care reamintesc pe acelea ale faimoaselor covoare persiene. E de culoare albăstră și în centru sunt făcute armele imperiale ale Rusiei.

Acest șal, tarina lă a primit cu ocazia unei festivități, din partea damelor din gubernia Orenburg, pus într-o casetă de argint, care seamănă cu un cufărăt-giuvaier și reprezintă cel mai prețios cadou care se poate face unei prințesă.

ULTIME STIRI

Londra, 22 Ianuarie. Ziarul „Daily News” i-să au raportat Vineri trecută din Potgieters-Courtul următoarele:

Fîndează aș am părăsit calea ferată; s'au sporit foarte mult greutățile de transportare, iar în urma ploilor torrentiale părăiele au crescut ca și niște râuri. Trupele de tren nu să învingă greutățile grozave. Uneori chiar 30 boi abia pot să tragă o căruță ori car, iar căre o căruță înămolită ține pe loc întreaga caravansă. Nu arare orl un regiment întreg trebuie pus să înălțească și să ajute mersul carelor cu muniționi. Trăsurile cu motoare, de care se facuse la Chieveley alătura sun, nu's de nici o treabă.

Din Durban se telegrafează lui Standard:

„Zece dintre sanitarii care îngrijiau pe voluntari răniți, după ce s'au vîzut peste Tugela, au trecut în tabăra Burilor. Se crede că ei au fost spioni burilor“.

Editor: Aurel Popovici-Barcianu. Red. respons.: Ioan Russu Sirianu.

ECONOMIE.

Grane.

Prețurile de la 22 Noemvrie.

	Arad:	B.-Pesta
Grâu Aprilie fl.	7.10—7.30 fl.	7.96—7.87
Octombrie	8.02—8.03	
Cucuruz Maiu	3.80—3.90	5.—5.01
vechiu	5.—5.20	5.20—5.50
Orz vechiu	5.65—6.60	
nou	5.40—5.50	
Secară Apr.	5.60—5.70	6.42—6.44
vechiu	6.10—6.35	
Ovăz Apr.	4.40—4.50	5.6—5.8
Oct.	4.90—5.28	

Cursul pieții din Arad.

Hartie-moneda română	Cump. fl.	Vând
Lire turcești	9.48	9.59
Imperiali (15 R. aur)	18.90	19.—
Ruble rusești 100 k	126.—	127.—
Galbeni	5.58	5.62
Napoleon-d'ori	9.48	9.56
100 Marce germane	58.50	58.95
Livre sterlina	11.90	12.50

Spirit:

Spirit rafinat; cu toptanu	21 Oct.	55.50
" " cu micu		56.50
" brut cu toptanu		54.50
" " cu mic		55.50

Porci:

(Plata Steinbruch)

Ungari; greutate:		
bâtrâni 820—880 kg.	40—42.	cr. p. kg.
tineri 820—890 "	44—44.5	"
" 250—390 "	44—45	"
" pâna 250 "	45—46	"
mijlocie 240—260 "	47.5—48	"

La administrația „Tribunei Poporului”

se află în deposit spre vânzare următoarele opere și broșuri:

„Teoria dramei” de Dr. Iosif Blaga. Prețul 1 fl. 80 cr.

„Cuvântări bis. de Massillon traduse prin Ioan Geng. Prețul 2 fl. 50 cr.

„Lupta pentru drept” de Dr. R. Ihering traducere, de T. V. Păcăeanu. Prețul 1 fl.

„Din vremuri apuse” de Iudita Secula, Prețul 50 cr.

„Juvenilia”, prosă și versuri de Sextil Pușcariu. Prețul 80 cr.

„Vieritorul”, de Petru Vancu. Prețul 50 cr.

„Priveag”, de I. Sceopul. Prețul 75 cr.

La facerea comandelor, care se vor efectua prompt, rugăm să se adauge și spesele de porto postal.

Administrația „Trib. Pop.”

„Biblioteca Teatrală”, apare în Brașov ediția Societății de teatru Român. Brosura cuprinde „Unde dai și unde creapă”, comedie în 2 acte Al. Cosmar, localisată de Iuliu Popescu. Numele dului Iulia Popescu, mal ales ca traducător și localisator al mai multor piese de teatru, este cunoscut și apreciat la noi. D-șa a tradus și „Bustul”, jucat cu atâtă succes de diletanții români din Sibiu, înainte cu 5 ani. Piesa de mai sus desigur va fi primită cu placere și diletanții români vor juca-o cu predilecție. Noi o recomandăm cu toată căldura. Este o localisare bună a unei piese teatrale de valoare.

A apărut în editura de arte grafice „Minerva” din București „Călindarul Minervei” pe anul 1900 cuprinde o mulțime de lucruri frumoase și instructive.

O carte bună. Distinsul nostru profesor din Brașov, Dr. Vasile Goldiș a lucrat o folositoare carte școlară: „Geografia pentru școalele poporale”, întocmită pe baza planului Ministerial de învățământ. Partea primă (pentru clasele III și IV), cu numeroase ilustrații și harte colorate. Editura librăriei Ciureu Brașov. Prețul unui exemplar 35 cr. Materialul tractat se extinde pe 68 pagini, în ordinea următoare: „1. Regiunile lumii, 2. Comuna, 3. Locuitorii și ocupațiunea lor, 4. Religiunea și limba locuitorilor, 5. Hotarul comunei, 6. Drumurile, 7. Apele curgătoare, 8. Apele sătătoare, 9. Mijloacele de comunicație, 10. Insulă, peninsula, golf, 11. řesul, 12. Dealuri și văi, 13. Orizontul, 14. Desemnarea regiunilor lumii, 15. Harta, 16. Cercul, 17. Comitatul, 18. Ungaria. — II. „Ungaria și Europa.” (Materialul clasei a IV-a.) Tinutul muntos din Sudost. Campia Ungariei. Tinutul muntos Nordostic. Tinutul muntos Nordvestic. Tinutul deluros Sudvestic. Orasul Fiume și tinutul lui. Ungaria în genere. Terile apărținătoare Ungariei. Europa în genere”. La toate capitolele e adăugată căte o mapă colorată.

O recomandăm cu toată căldura invățătorilor noștri.

Exerciții intuitive și gimnastice, manual pentru invățătorii școalelor poporale române, întocmite după plan, de Ioan Tudor, invățător în Lipova. Ediția a III. Prețul unui exemplar: 30 cruceri.

O nouă carte folositoare. Sub titlul: „Amicul Poporului, îndreptător în cause administrative și judecătoresc pentru poporul român”, de Titu Vuțulescu, pretor, a apărut tocmai acum în tipografia „Tribunei Poporului” în Arad o carte în adever folositoare pentru popor. Ea se extinde pe 148 pagini, în format 8° mare, cu un tipar frumos și bine îngrădit, broșata elegant și scrisă într-un limbaj la înțelesul poporului. Cuprinsul pe scurt al bogatului material al cării este următorul:

I. Agricultură. — II. Ape (mori de apă, navigare, broduri, plute). — III. Boalele și strarea vitelor. — IV. Cause comunitare. — V. Drumuri și vama. — VI. Finanțe. — VII. Industrie. — VIII. Judecătorie. — IX. Matriculele de stat. — X. Militare. — XI. Mine (Ocnaș). — XII. Moștenire. — XIII. Ordinea publică (Ajutor la nenorociri, Adereala puștilor din altă țară, Apa de soi, Ajutorarea săracilor, Adunări publice, Adereala cu zăloaje, Boalele epidemice, Birtele, Curățirea coșurilor (hornuri), Curățirea telor, Calea ferată, Cetățenia de stat, Încortarea, Edificari, Instruirea în joc, Invățătorii (descoperirii), Legea de presă, Luncă, Măsurarea bucatelor, Monumente istorice, Ospătării, Plata medicului, Poșta (Tărguri), Postă, Privilegiu (Patente), Pe contra focului, Societăți (bănci, case de pastrare), Site de aramă, Sfârșit, Sfârșit de bucate, Instantieri, Școală secretă, Nerea canilor, Trecrea în altă țară, Tipografie, Vînzarea bureților, Vînzarea de păsări și prăvălie de pușcă, Veninuri). — XIV. Orfanale. — XV. Paduri. — XVI. Pește. — XVII. Religiune. — XVIII. coadă — XX. Sănătatea publică. — XXI. Servitori. — XXII. Vînat.

Ori-ce daraveri, pe cari popoarele are aproape zilnic atât cu direcțiorile administrative, cât și cu jucătorile din patrie, cărturarii din președintele și se poate comanda stat la adresa M.-Pécska, cât și la administrația „Tribunei Poporului”.

Drepturile, datorințele și responsabilitatea membrilor de direcție”, Alfred Kormos, trad. de Constantin Pop, funcționar la „Albină”. Cu foarte importantă pentru membrii direcțione tuturor instituțiilor bănești și a oricărui societății pe care o costă 1 fl. 50.

Calindarul nostru

pe anul visect 1900

ca prim călindar scos în tipografia noastră

a apărut tocmai acum

cu ilustrații, cu un bogat și variat cuprins literar.

Prețul 30 cr.

plus 5 cr. poro postal.

Doritorii de a să-l procura sunt rugați

a se adresa la

Administrația „Tribunei Poporului”

La comande mai mari de 10 exemplare

dăm 20% rabat.

ADMINISTRAȚIA

„Tribunei Poporului”.